

En riddare spelar schack mot Döden

Berättelse

Max von Sydow föddes 1929 i Lund. Hans pappa var professor och hans mamma var lärare. Redan som ung pojke tyckte han om teater, eftersom han gärna ville stå på en scen. Sedan utbildade han sig till skådespelare i Stockholm.

År 1957 kom hans stora chans. Han spelade en riddare i en film av Ingmar Bergman. Filmen heter "Det sjunde inseglet". I en känd scen spelar riddaren schack mot Döden, för att få mer tid att leva. Bilden blev känd i hela världen. Max von Sydow gjorde elva filmer tillsammans med Bergman, eftersom de arbetade så bra ihop.

Sedan ville han pröva något nytt, och därför reste han till USA. Där fick han spela många olika roller. Först spelade han Jesus i en stor film. Sedan spelade han en präst i skräckfilmen "Exorcisten". Till slut spelade han också en elak kejsare i filmen "Flash Gordon". Han kunde alltså spela både snälla och elaka personer.

År 1987 spelade han en fattig pappa i filmen "Pelle erövraren". För den rollen blev han nominerad till en Oscar. Han vann inte priset, men han har blivit en av Europas mest kända skådespelare. Även när han var gammal fortsatte han att arbeta, och han spelade i en "Star Wars"-film och i serien "Game of Thrones".

Max von Sydow flyttade till Frankrike och dog där 2020. Han var 90 år gammal. Han har spelat i mer än 150 filmer.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
professor	en lärare på ett universitet
utbilda sig	lära sig ett yrke i skolan
riddare	en krigare förr i tiden, ofta på häst
schack	ett spel med pjäser på ett rutigt bräde
skådespelare	en person som spelar roller i film och teater
roll	en person som en skådespelare spelar
skräckfilm	en film som är gjord för att man ska bli rädd
kejsare	en mäktig härskare
elak	dålig och hård mot andra
nominerad	utvald som en av dem som kan vinna

Läsförståelsefrågor

1. Var föddes Max von Sydow?
 1. I Stockholm.
 2. I Lund.
 3. I Frankrike.
2. Vad gjorde han efter skolan?
 1. Han reste direkt till USA.
 2. Han blev professor.
 3. Han lärde sig att bli skådespelare i Stockholm.
3. Vad gör riddaren i den kända scenen i "Det sjunde inseglet"?
 1. Han spelar schack mot Döden.
 2. Han rider på en häst.
 3. Han sjunger en sång.
4. Vilken sorts roller kunde han spela?
 1. Bara snälla personer.
 2. Bara elaka personer.
 3. Både snälla och elaka personer.
5. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
 1. Max von Sydow gjorde elva filmer med Ingmar Bergman.
 2. Han vann en Oscar för "Pelle erövraren".
 3. Han hade två barn.
6. Hur gammal blev Max von Sydow?
7. Varför reste Max von Sydow till USA?
8. Skriv namnet på tre filmer eller serier som han var med i.

Facit

- 1.
- 1.
- 1.
- 1.
1. ja b) nej c) det står inte i texten
- Han blev 90 år gammal.
- Exempel på svar: Han ville pröva något nytt.
- Exempel på svar: "Det sjunde inseglet", "Exorcisten", "Flash Gordon", "Pelle erövraren", "Star Wars" eller "Game of Thrones" (tre av dessa).

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Texten tränar att hitta information i en text och att skilja på vad som står och inte står. Tema: en lång karriär och olika roller. Bilden av schack mot Döden är en bra ingång till samtal.

Diskussionsfrågor

- Tycker du om film? Vilken film tycker du bäst om?
- Max von Sydow flyttade till ett annat land. Skulle du vilja arbeta i ett annat land? Varför eller varför inte?
- Är det svårare att spela en elak person eller en snäll person, tror du?
- **Skriv (3 meningar):** Berätta om en skådespelare eller artist som du gillar.

Källor och faktagranskning

- Max von Sydow – Wikipedia (engelska): https://en.wikipedia.org/wiki/Max_von_Sydow
- Max von Sydow | Biography, Films, Plays, & Facts – Encyclopædia Britannica: <https://www.britannica.com/biography/Max-von-Sydow>
- Max von Sydow, Skådespelare – Stiftelsen Ingmar Bergman: <https://www.ingmarbergman.se/en/person/max-von-sydow>
- Max von Sydow filmography – Wikipedia: https://en.wikipedia.org/wiki/Max_von_Sydow_filmography

Faktagranskad i juni 2026. Carl Adolf "Max" von Sydow föddes 10 april 1929 i Lund och dog 8 mars 2020 i Provence, Frankrike, 90 år gammal. Han slog igenom som riddaren Antonius Block i Ingmar Bergmans "Det sjunde inseglet" (1957) och gjorde elva filmer med Bergman. Internationella roller: Jesus i "Den största historien" (1965), fader Merrin i "Exorcisten" (1973), Ming i "Flash Gordon" (1980). Oscarsnominerad för bästa manliga huvudroll i "Pelle erövraren" (1987/88) och för bästa biroll i "Extremt högt och otroligt nära" (2011). Senare roller i "Star Wars: The Force Awakens" (2015) och tv-serien "Game of Thrones" (2016). Blev fransk medborgare 2002.

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-12.